

Afet Bölgesi	Kahramanmaraş, Adıyaman, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana ve Hatay	Tarih	09.02.2023
Hazırlayan	Hayata Destek Derneği		

1. Genel durum değerlendirmesi:

6 Şubat 2023 sabahı erken saatlerde (4:17) Türkiye'nin güneyinde, Kahramanmaraş Pazarcık ilçesi merkezli, Richter ölçeğine göre 7.8 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Deprem, 2 milyonu Suriyeli mülteci olmak üzere yaklaşık 13,5 milyon kişinin yaşadığı Adıyaman, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya'nın yanı sıra Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana ve Hatay gibi komşu illeri de etkilemiştir. Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre, Türkiye ve Suriye'deki afetten etkilenen bölgelerde, 1,4 milyonu çocuk olmak üzere yaklaşık 23 milyon kişi yaşamaktadır¹. Depremin ardından çok sayıda artçı sarsıntı meydana gelmiştir. 9 saat sonra meydana gelen 7,5 büyüklüğündeki ikinci bir büyük deprem de ciddi hasara ve hasarlı binaların yıkılmasına neden olmuştur.

Türkiye'den yapılan son resmi açıklamalara göre² 17 bin 134 kişi hayatını kaybetmiş 70 bin 347 kişi de yaralanmıştır. 6444'ü doğrulanmış olan 11.302 binanın yıkıldığı rapor edilmiştir. 11 yılı aşkın süredir savaşın harap ettiği Suriye'de 3162'den fazla kişinin öldüğü bildirilmiştir. Kurtarma görevlileri ve bölge sakinleri,

¹ <https://www.reuters.com/world/middle-east/who-says-syria-already-crisis-needs-massive-humanitarian-aid-after-quake-2023-02-07/>

² <https://www.birgun.net/haber/canli-deprem-felaketinde-4-uncu-gun-can-kaybi-16-bin-170-e-yukseldi-420704>

yıkılan binaların enkazı altında hayatta kalanları telaş içinde ararken, ölü sayısının artacağı beklenmektedir. Artçı sarsıntıların daha fazla zarar verme ihtimaliyle insanlar evlerine girememekte, bu nedenle soğuk ve yağışlı havada açık alanlarda beklenmektedir. 9 Şubat tarihi öğlen saati itibariyle toplam 30 bin 360 kişi felaket alanından tahliye edilmiştir.

Hatay, Türkiye'de en ciddi şekilde etkilenen illerden biridir. Son güncellemelere göre Antakya ve İskenderun devlet hastaneleri, AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) binaları ve Jandarma Karargâhı dâhil olmak üzere çok sayıda önemli bina yıkılmıştır. Havaalanı pisti hasar gördüğü için uçakların iniş yapması sorunludur. Deprem dördüncü gününün sonunda kurtarma ekipleri bölgeden ayrılma hazırlıklarına başlamıştır. İnsanların acil olarak hayat kurtarıcı yardıma ihtiyaç duyduğu Hatay'da depreme müdahale çok sınırlıdır.

Hayata Destek (HD), depremden etkilenen Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana ve Hatay illerinde 2013 yılından bu yana faaliyette olup, mültecilere ve ev sahibi topluluk üyelerine koruma ve geçim kaynaklarına erişim desteği sağlamaktadır. Bu iller Suriyeli mültecilerin yoğun olarak yaşadığı yerlerdir. Hayata Destek, Hatay'ın Antakya ilçesine bağlı Narlıca Mahallesi de dahil olmak üzere bu illerde toplum merkezlerinde faaliyetlerini yürütmektedir.

2. Nüfus Bilgisi:

	Total	Source of information
Etkilenen kişi sayısı	13.5 M	AFAD (The Disaster and Emergency Management Presidency)
Ölenler	17,134	AFAD (The Disaster and Emergency Management Presidency)
Yaralananlar	70,347	AFAD (The Disaster and Emergency Management Presidency)

3. İnsani Yardım İhtiyaçları, Müdahaleler ve Sektörel Bazlı İhtiyaçlar

1. DİYARBAKIR

8 Şubat 2023 tarihinde, Hayata Destek Derneği'nin Diyarbakır ve Batman ekipleri Diyarbakır Ticaret ve Endüstri Odası ile bir toplantı yapmıştır. Hayata Destek ekipleri, depremezelerin bulunduğu Diyarbakır'ın merkezi 4 ilçesindeki geçici barınma bölgelerindeki ihtiyaçları değerlendirebilmek için gruplara ayrılmıştır. Ziyaret edilen bölgeler: Sümerbank ve Koşuyolu çadır bölgeleri, Yenişehir Mahallesi (Sümer Park Çadır alanı, Demirok Düğün Salonu, Mir Yıldız Düğün Salonu, Meteoroloji Bölge Müdürlüğü, Gençlik Merkezi) ve Sur Mahallesi (İskenderpaşa İlkokulu, Hz Suleyman Camii, İsmetpaşa İlkokulu).

1.1 Barınak ve Gıda Dışı İhtiyaçlar

Ziyaret edilen bölgelerdeki en önemli barınak ve gıda dışı ihtiyaçlar kışlık çadır, su geçirmez yer matları, battaniye, ısıtıcı, mat, yatak (döşek), yastık ve kışlık giysi olarak belirlenmiştir. Sümerbank ve Koşuyolu çadır alanları gibi bazı yerleşkelerde çadırlar toprak ve çamur üzerinde, altında hiçbir koruma malzemesi

olmadan kurulmuş haldedir. Yenişehir tren istasyonunda 350 kişiyi barındırabilecek 7 vagon halkın kullanımına açılmıştır. İnsan sirkülasyonu izlenmemiştir. Demirok ve Mir Yıldız Düğün Salonu gibi bazı düğün salonları depremzede aileleri barındırmaktadır. Buralarda battaniye ihtiyacı gözlenmiştir. Benzer şekilde, Meteoroloji Bölge Müdürlüğü de etkilenmiş aileleri barındırmaktadır. Sur Mahallesinde iki okul ve bir cami yüzlerce kişi için geçici barınak haline getirilmiştir. Bu resepsiyon ve barınma merkezlerinde de battaniyeye ihtiyaç vardır.

1.2. Gıda Güvenliği

Ziyaret edilen yerlerdeki bebek ve çocuk sayılarının fazlalığından ötürü tüm alanlarda bebek mamasına ihtiyaç vardır. Ayrıca bazı alanlarda gıda yetersizliği de tespit edilmiştir.

1.3.Su, Sanitasyon ve Hijyen (WASH)

Kadınlar ve çocuklar için hijyen ürünleri ve bebek bezi ihtiyacı tespit edilmiştir. Hayata Destek Derneği Yenişehir tren istasyonunda içme suyu, hijyen kiti ve battaniye ihtiyacı saptamıştır. Ardından 1,000 şişelik içme suyu dernek tarafından ulaştırılmıştır.

2. ŞANLIURFA

Sağlık Bakanlığı'ndan 8 Şubat tarihinde yapılan resmi açıklamaya göre Şanlıurfa'nın bilimum mahalle ve ilçelerinde 15 bina çökmüştür. En fazla etkilenen bölgeler Haliliye, Eyyübiye, Birecik ve Karaköprü olup 127 kişi hayatını kaybetmiş ve 2000'den fazla kişi yaralanmıştır.

Şanlıurfa'nın iki bölgesinde yıkılan binaların altında yaklaşık 400 kişinin bulunduğu yetkililer tarafından bildirilmiştir. En fazla etkilenen bölgeler Haliliye İlçesindeki Yenişehir Mahallesi ve Eyyübiye ilçesinde Devtesti Mahallesi'dir.

2.1 Barınak ve Gıda Dışı İhtiyaçlar

Depremi takiben Şanlıurfa'nın merkezi beldelerinde birçok yerde İl Göç İdaresi Müdürlüğü tarafından Geçici Barınak Merkezlerinde çadırlar kurulmuştur. AFAD ve yerel yönetimlerden alınan bilgilere göre geçici barınak olarak kullanılan bölgeler: Karaköprü Piknik Alanı, Piazza-Yanı Muzesi, Şanlıurfa Lunaparkı, köylerde taziye evleri, Veysel Karani Mahallesi, pazar alanı, Sirrin çadır alanı, camiler ve gençlik merkezleri.

Belirlenen en büyük ihtiyaçlar çadır, battaniye, bebek maması, her boy bebek bezi, erişkin bezi, elektrikli ve katalitik soba/ısıtıcı, kışlık giysiler, fener, ateş odunu, mat, uyku tulumu, hijyenik ped, eldiven, kışlık mont ve powerbank güç kaynağıdır.

2.2 Gıda Güvenliği

İl Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi GAMER'den alınan bilgiye göre yemek dağıtımı başlamıştır.

2.3 Su, Sanitasyon ve Hijyen WASH

Su ve hijyen ürünlerine ulaşım kısıtlıdır. Sise sular içme suyu ihtiyacını karşılamak için kullanılmaktadır.

2.4 Sağlık

Şanlıurfa'da hastane kapasitesi yeterli durumdadır. Orta ve uzun dönemde psikososyal destek gereği saptanmıştır.

2.5 Korunma

Hayata Destek Derneği ve diğer kuruluşlara ulaşan bireyler, gerekli servislere telefon ile yönlendirilmektedir.

3. HATAY

Antakya'nın merkezine hala ulaşamıyor olması, yardım malzemelerini taşıyan tırların kente gelmeye başlamasına rağmen yardım malzemelerinin ulaştırılmasını imkânsız hale getirmektedir. Hayata Destek Derneği sokaklar arasında ilerleyen ve ihtiyacı olanlara yardım dağıtan tırlar gözlemlemektedir. ExpoHatay kısmen depo olarak kullanılmaktadır, ancak amaçlandığı şekilde çalışmamaktadır ve güvenliği ideal olmaktan uzaktadır.

3.1. Barınak ve Gıda Dışı İhtiyaçlar

Barınak ve ısınma en önemli problemler arasındadır. Ayrıca Hayata Destek çadırları olmayan, brandalar altında uyuyan ve ısınmak için ateş yakan birçok insan gözlemlenmiştir. Dostluk parkında bir çadır kampı mevcuttur. Hatay'ın Yeni Stadyumunda AFAD 680 çadırılık bir kamp kurmuştur. Burası ayrıca Hayata Destek Derneği'nin saha tuvaletlerini kurduğu yerdir. Kampın büyük çoğunluğu mültecilerden oluşmaktadır. Ayrıca tüm ilde ciddi bir benzin sıkıntısı bulunmaktadır.

3.2 Gıda Güvenliği, Su, Sanitasyon ve Hijyen (WASH)

Depremden beri koordine eden bir yapının eksikliği görülse de, artık ziyaret edilen bölgelerde kamu otoriteleri varlık gösteriyor. Şişelenmiş su, hijyen ve gıda malzemeleri pek çok noktada dağıtılıyor.

4. ADANA

4.1. Barınma ve Gıda Dışı Malzemeler

Kriz masasından alınan bilgiye göre, 6000 depremzede TÜYAP binasına yerleştirildi. Birçoğu geceyi araçlarında ya da acil durum merkezlerinde geçirdi. Saha ziyaretleri sırasında Hayata Destek yardımların organize olmadığını gözlemledi. Bazı bölgelere, ihtiyacın daha yüksek olduğu yerlere dağıtılabilecek aşırı sayıda battaniye getirilmişti.

4.2 Gıda Güvenliği

Birçok depremzede AFAD çadırında gıdaya ulaşabilmektedir. Hayata Destek grubu il genelinde yemek dağıtımının gerçek ihtiyacın üzerinde olduğunu ve diğer bölgelere yardımın öncelikli olması gerektiğini gözlemlemiştir.

4.3 Su, Sanitasyon ve Hijyen (WASH)

Adana'da su kesintisi olmamıştır. AFAD ve belediye gerektiğinde şişe su sağlamaktadır.

4.4 Sağlık

Göçük altından kurtarılan yaralılar hastanelere sevk edilmektedir. Hatay'dan hasta sevki beklenmektedir. Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü, depremin 3. gününde PSS aktivitelerine başlamıştır. Hayata Destek'in psikologları bu hizmetlere destek vermektedir.

4. Hayata Destek'in Acil Durum Müdahalesi

Hayata Destek'in ilk müdahale ekipleri illere ulaşır ulaşmaz, kapsamlı bir afet yardımı ve kurtarma planı üzerinde çalışmaya başladık. Hem en acil hem de uzun vadeli iyileştirme ihtiyaçları açısından gözlemleri daha fazla tanımlandıkça, Hayata Destek afet müdahalesine bu ihtiyaçları dâhil edecektir. STL, stratejik ortağı Diakonie Katastrophenhilfe (DKH) de dahil olmak üzere tüm paydaşlar ve ortaklarla yakın işbirliği içindedir.

Devam ediyor: Çadır Kurulumu ve Kışa Hazırlama (Hatay)

Hayata Destek, Save The Children'dan gelen maddi destek ile birlikte Hatay ilinde depremden ciddi şekilde etkilenen ve evlerini kaybeden 50 aileye (toplam yaklaşık 250 kişi) yardımcı olmak için hızlıca bir proje hazırlamıştır. Önümüzdeki günlerde ihtiyaçların hızlıca tespit edilmesi öngörülmektedir. Sahada görevlendirilen Hayata Destek ekipleri, yerel idarecilerle yakın işbirliği içindedir.

Kış şartlarına uygun hale getirilmiş 50 aile boyu çadır, ailelere geçici ve güvenli barınma imkânı sağlamak için 8 Şubat günü geç saatlerde Ankara'dan Hatay'a yola çıkmıştır. Isıtıcı (en az 2 hafta yetecek yakıtla birlikte), ufak araç gereçler, sünger yatak ve battaniye gibi gıda dışındaki temel ihtiyaçlar ve kış koşulları için gerekli ihtiyaçların sağlanması için planlar yapılmaktadır.

Doğrudan faydalanacak kişi sayısı: 200

Çadır kurulumu

Tamamlandı – (WASH) Seyyar Tuvaletler ve Hijyen (Hatay)

Diakonie Katastrophenhilfe (DKH) işbirliğiyle, Tam donanımlı ve bakımı yetkili bir personel tarafından sağlanacak 100 seyyar tuvalet kiralanıp, Hatay'ın Yeni Stadyumu'na 8 Şubat günü teslim edilip, kurulmuştur. Hijyen kitleri tedarik edilip Hatay'a gönderilmektedir. Ayrıca, 2 adet 4'lu el yıkama lavaboları da tedarik edilmektedir ve 10 Şubat günü kurulacaktır.

Doğrudan faydalanacak kişi sayısı: 2000

Hijyen kitleri

Seyyar Tuvaletler

Tamamlandı – (Yemek yardımı) Hazır yemekler (Hatay)

Spor salonları ve okul binalarındaki geçici yerleşim yerlerinde barınan 1600 kişiye 2400 sise su ile beraber hazır yemek dağıtılmıştır.

Devam ediyor: (WASH) Su tanklari (Hatay)

Hayata Destek, yaklaşık 20.000 kişinin 15 günlük temiz ve güvenli su ihtiyacını karşılamak için Antakya'da 12 noktaya 5000 litrelik su tankları yerleştirecektir. Bir su tankeri yerleşime eşlik ederek, tankları periyodik olarak dolduracaktır. Bölgedeki ihtiyacın aciliyeti nedeniyle Hayata Destek su tanklarını ön ödeme ile tedarik edip aktarımına 9 Şubat'ta başlamıştır. Birçok kaynaktan para bu havuza aktarılacaktır.

Doğrudan faydalanacak kişi sayısı: yaklaşık 20,000

Su tankları

Devam ediyor (Gıda güvenliği) Yemek Dağıtımı (Şanlıurfa)

Harran Üniversitesi, Adıyaman Üniversitesi çalışanları ve öğrencileri ile birlikte, mutfak personeli tarafından 1000 depremezdeye günde 2 öğün ve 10,000 sıcak yemek dağıtımı yapmayı planladıklarını iletmişlerdir. Hayata Destek yemek malzemelerini 9 Şubat'ta tedarik etmiştir ve önümüzdeki 2 gün içinde üniversiteye ulaştıracaktır. Yemek dağıtımının 11 Şubat günü başlaması, 5 gün devam etmesi ve gerekirse uzatılması planlanıyor

Doğrudan faydalanacak kişi sayısı: yaklaşık 1,000

Planlanan – (Temel İhtiyaçlar) Mülteci Bebekler ve Ailelerine Destek (Diyarbakır)

Hayata Destek, en kırılgan mülteci ailelerin bebek maması, bebek bezi ve yorgan gibi temel ihtiyaçlarını karşılayacak. Bu faaliyet, direkt olarak Diyarbakır Mülteci Merkezi'ndeki mülteci aileleri hedeflemekle beraber, depremden zarar gören diğer insanları da kapsamaktadır.

200 doğrudan faydalanıcı

Planlanan – (Temel İhtiyaçlar) Narlıca'daki Mülteci Aileler (Hatay)

Hayata Destek, Narlıca ilçesindeki Zeytindalı İlkokulu'na sığınan; çadır, gıda, su, battaniye, ve çocuklar için kış kıyafeti ihtiyacı olan mülteciler tespit etmiştir. Sahaya yönelik daha somut bilgiye sahip olur olmaz Hayata Destek, ihtiyaçları bütçelendirecek ve tedarik edecektir.

200 doğrudan faydalanıcı

5. Koordinasyon

Türkiye hükümeti "4. seviye" alarm vererek afete yönelik uluslararası destek çağrısında bulunmuştur. Afet bölgelerindeki çalışmalar Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve valilikler, belediyelerin ekipleri ve uzman takımlarınca yürütülmektedir.

Bölgede toplam 24 bin 727 arama ve kurtarma personeli çalışıyor; bunlardan 5,709 arama-kurtarma çalışanı yurtdışından gelmiştir. Kamudan görevlendirilen saha personeliyle birlikte bölgede çalışanların sayısı 131 bin 201'e ulaşmaktadır.

Kazıcı, traktör, vinç, dozer, kamyon, su kamyonu, tır, greyder, vidanjörden oluşan 5 bin 557 araç bölgeye intikal etmiştir. Hayata Destek, gerek Afet Platformu'ndaki ortaklarıyla gerekse AFAD'ın il müdürlükleriyle yakın koordinasyon halinde çalışmaktadır. Adana ve Mersin saha takımlarına ek olarak İstanbul'dan iki takımı bölgeye yönlendiren Hayata Destek, bölgedeki faal çalışmalarını sürdürmektedir.

Sahadaki Hayata Destek takımları bölgedeki çalışmaları AFAD, İl Sağlık Müdürlükleri, İl Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlükleri Hizmet Merkezleri, Belediyeler, Valilikler ve İl Göç İdaresi Müdürlükleriyle koordinasyon halinde gözlemlemekte ve analiz etmektedir. Nitekim, sistematik bir koordinasyon mekanizması henüz kurulmamıştır.

AFAD'ın bilgisi veya onayı dışında yardım dağıtımına izin verilmemektedir. Bu nedenle, yardımlar AFAD depolarında envantere kaydedilmektedir. Bölgesel ve yerel bir koordinasyon merkezi olmadığı için, günlük toplantılar Bakanlar ve 10 ilin valiliklerince atanan karar mecrasının denetiminde Güvenlik ve Acil Durum Koordinasyon Merkezleri'nde (GADKM) gerçekleştirilmektedir. GADKM'in toplantılarına ve koordinasyon çalışmalarına AFAD'ın, valiliklerin ve belediyelerin akredite etmediği sivil toplum kuruluşları katılamamaktadır.

1.DİYARBAKIR

Valiliğin Yerel Sivil Toplumla İlişkiler Müdürü, koordinasyon odaklı bir toplantı düzenlemiştir. Toplantıda sivil toplum kuruluşlarıyla herhangi bir koordinasyon olmadığı, yardım malzemelerinin AFAD'la koordine edilmesi gerektiği söylenmiştir.

2.ŞANLIURFA

AFAD'ın Şanlıurfa'da Vali Yardımcısı'nın gözetimi altında yardımların toplandığı ve bölgelere valiliklerce ulaştırıldığı ve dağıtıldığı bir deposu bulunmaktadır. GADKM'tan alınan bilgiye göre, herhangi bir kriz masası henüz oluşturulmamıştır, buna rağmen sivil toplum kuruluşları bu sahada faaliyet gösterebilmekte ve ihtiyaç halinde GADKM Hayata Destek'le irtibata geçebilmektedir. Acil duruma yanıt verme süreci, koordinasyondan çok Hayata Destek'in afet öncesinde bölgede ilişkilerini geliştirdiği kurumların ihtiyaç tespiti ve ilgili bilgileri iletmesiyle yürümektedir.

Hayata Destek aynı zamanda bölgedeki kadın ve genç mülteciler için Sağlık ve Destek Merkezi, Şanlıurfa Barosu, Göç ve Mülteci Merkezi, ŞÖNİM, Göç İl İdaresi, Viranşehir Bölge Sağlık Müdürlüğü, Akçakale Sosyal Destek Merkezi, Viranşehir Sosyal Destek Merkezi, IOM, CARE International, MAYA Vakfı, GOAL ve CONCERN gibi devlet kurumları, uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum örgütleriyle yakın temastadır.

3.HATAY

Hayata Destek saha ekipleri Altınözü Belediyesi'yle yakın irtibattadır ve koordinasyonu iyileştirmek için çalışmaktadır.

4.ADANA

Adana Valiliği'nin koordinasyonu ile AFAD Kriz Masası kurulmuştur ve belediyeyle yakın temas halinde çalışmaktadır. Hayata Destek, Kriz Masasıyla bir araya gelerek ihtiyaç tespitine katılmış ve koordinasyon amacıyla kurulan Whatsapp grubuna dâhil olmuştur.

6. Emniyet ve Güvenlik

Bölgede ciddi artçılar devam etmektedir. Yıkılan binalar ve ağır enkaz nedeniyle depremde zarar gören alanlarda yollar kapanmıştır. Özellikle Hatay'da, ulaşım ciddi bir sorun haline gelmiştir.

7. Diğer

İlk ve orta öğretimde yarıyıl tatili 20 Şubat'a kadar uzatılmıştır. Yüksek Öğrenim Kurulu'nun (YÖK) bir sonraki talimatına kadar üniversiteler kapatılmıştır.

Depremde zarar gören 10 ilde ikamet eden mültecilerin yol izinleri (ulaşım izinleri?) iptal edilmiştir. Yerine, İstanbul dışında başka illere seyahat edebilmelerini sağlayacak ve il göç idarelerince verilecek 90 günlük izinler çıkartılacaktır.

8. İrtibat Bilgileri

	Ad	Cep Telefonu	E-mail adresleri
Direktör	Sema Genel Karaosmanoğlu	+90 542 424 07 89	sgenel@hayatadestek.org
Proje Koordinatörü	Emre Acıkaraoğlu	+90 541 554 61 98	eacikaraoglu@hayatadestek.org
Proje Geliştirme Yöneticisi	Aslıhan Hatunoğlu	+90 537 966 52 99	ahatunoglu@hayatadestek.org
İletişim Yöneticisi	Cigdem Güner	+90 545 325 10 55	custa@hayatadestek.org